

OBC ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

2018_2019

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

NÚM. 11

**SCHUMANN:
LA RENANA
AMB HARTMUT
HAENCHEN**

25, 26 i 27 DE GENER
DE 2019

SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

auditori.cat
obc.cat

OBCPOPS
ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

Canta
amb l' **OBC**

BUSQUEM

360 VEUS

L'AUDITORI
auditori.cat

 European Orchestra Laboratory
for audience development

Obra Social "la Caixa"

INSCRIPCIONS OBERTES
FINS L'1 DE FEBRER

obc.cat

NÚM. 11

GENER 2019

SCHUMANN: LA RENANA
AMB HARTMUT HAENCHEN

Divendres 25 a les 20.30 h
Dissabte 26 a les 19 h
Diumenge 27 a les 11 h

Harmut Haenchen director
Cor Madrigal · Cor de Cambra de Granollers

ROBERT SCHUMANN 31'

Zwickau, 1810 - Eindhoven, 1856

Sinfonia núm. 3 en Mi bemoll major, op. 97, "Renana" (1850)

Lebhaft

Scherzo: Sehr mässig

Nicht Schnell

Feierlich

Lebhaft

PAUSA 20'

LUDWIG VAN BEETHOVEN 8'

Bonn 1770 - Viena 1827

Mar tranquil i Pròsper viatge, per a cor i orquestra, op. 112 (1814-1815)

1a audició

JOHANNES BRAHMS

Hamburg 1833 - Viena 1897

Nänie, per a cor i orquestra, op. 82 (1880-1881) 15'

Cançó del destí, per a cor i orquestra, op. 54 (1868-1871) 15'

Agraïem que apagueu els mòbils, desactiveu les alarmes sonores i contingueu els estossecs. Un mocador redueix notablement el soroll.

Comenta aquest concert amb
#auditori #obc

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

per **Albert Torrens**

La simfonia més popular de Schumann preludia avui tres mostres del millor repertori romàntic per a veu i orquestra que, a més de bellesa i exigència, comparteixen la inspiració en grans poetes alemanys del segle XIX.

Al setembre del 1850, Schumann va iniciar, a Düsseldorf, una de les etapes més felices de la seva vida. A finals del mateix any, va compondre la *Tercera simfonia*, allunyada de les tendències depressives de la *Segona* i imbuïda d'un to popular inqüestionable. El sobrenom «Renana», malgrat que no l'hi va posar el compositor, prové d'un subtítol inicialment previst per ell: «Episodi d'una vida a la riba del Rin».

Aquesta és l'única de les quatre simfonies de Schumann amb cinc moviments, i també l'única que no té una introducció lenta, sinó que comença amb emocions optimistes i ritme vigorós. Així, el primer moviment arrenca amb un tema exuberant al qual respon una mena de vals molt més líric, a càrrec de fustes i cordes. El segon té poques relacions amb la forma tripartida de l'*scherzo* tradicional, i més aviat es constitueix en un *ländler* –dansa tradicional tirolesa– amb variacions, de *tempo* tranquil i caràcter agradable, que recorda el primer classicisme i contrasta amb un trio més nostàlgic en el qual predominen els vents.

El tercer moviment –el primer dels lents– és una breu cançó lírica i íntima a partir de tres temes que s'entrellacen al final. D'una gran sobrietat, prepara per al quart, caracteritzat per un contrapunt molt elaborat –que homenatja Bach– a partir d'un únic motiu. Els tres trombons, fins aleshores callats, provoquen el màxim impacte, i el moviment, després d'algunes referències a la polifonia sacra arcaica, acaba amb acords grandiosos. Inspirat per la visió de la catedral de Colònia i l'episodi de l'elevació a cardenal de l'arquebisbe de la ciutat, aquest moviment duia el títol original «En caràcter d'acompanyament d'una cerimònia solemne», que, abans de la impressió de la partitura, Schumann va modificar per «*Feierlich*» («Solemne»).

El cinquè i últim moviment provoca un nou contrast amb un tema rítmic i alegre, mentre que altres temes anteriors reapareixen en una coda brillant, d'una gran originalitat.

El mateix compositor va dirigir l'estrena de l'obra, al febrer del 1851, que inicialment va ser ben acollida tant pel públic com per la crítica. Amb el temps, però, les grans obres orquestrals de Schumann han estat envoltades de controvèrsia, acusades de no ser tan directes com les de Beethoven.

«Mar tranquil i pròsper viatge», una obra avui gairebé oblidada, data d'entre finals del 1814 i l'estiu del 1815, i parteix de dos poemes de Goethe, autor que Beethoven havia conegut un temps abans i que tenia en alta consideració. Malgrat que

el poeta solia ser reticent a posar música als textos, el contrast entre els dos poemes –escrits per separat, però aparellats ja a la primera edició– va inspirar el compositor, que li va enviar i dedicar la partitura.

La música, plenament il·lustrativa, s'anticipa a les obres programàtiques de generacions futures, i descriu amb llargs acords l'estat de calma tensa i opressiva del mar previ a l'esclat d'una tempesta, amb vents i ones reflectits en figures de treset. Després d'un *crescendo* d'intensitat, amb escales ascendents i descendents de corxeres, arriben les condicions propícies per a la travessia –descrites amb un compàs compost i una orquestració plena–, que segueix i acaba feliç.

L'obra es va estrenar a Viena el dia de Nadal del 1815 en un concert benèfic, tot i que la partitura no es va publicar fins al 1822. Anys més tard, Mendelssohn va escriure una cèlebre obertura sobre el mateix argument.

Si Beethoven ha estat criticat sovint per la seva producció vocal, Brahms, en canvi, és tan recordat per les seves simfonies com per la música de cambra i les obres corals, fruit del seu interès primerenc per la polifonia antiga –que l'inspira molt més que la dels seus contemporanis– i la feina com a director de cors.

Lluny de ser un revolucionari, Brahms no intenta evitar l'herència del passat, sinó que hi alludeix en les formes i les harmonies de les seves obres. Gran lector, mentre que per als *lieder* tria textos clarament sentimentals, basa les obres corals en un estàndard literari alt. Malgrat això, de vegades contradiu explícitament amb la música la falta de compassió del destí humà que lamenten els poetes, en la qual no creu.

El destí, precisament, és el protagonista de l'«Hyperions Schicksalslied» de Friedrich Hölderlin, que parla de la lluita dels grecs per alliberar-se de l'opressió turca tot contrastant la calma i la vida despreocupada dels éssers celestials amb la misèria, el dolor i la incertesa humans. Profundament impactat per l'obra, Brahms hi va posar música entre el 1868 i el 1871.

Deu anys més tard, després d'un període llarg sense escriure obres per a cor i orquestra, i arran de la mort del seu amic Anselm Feuerbach, pintor de molts temes clàssics, va fer el mateix amb «Nänie», un poema de Schiller sobre el cant del ritual funeral de l'antiga Roma.

El mateix compositor va dirigir l'estrena d'aquestes dues obres avui poc programades, dues lectures intensament personals de poemes que exploren una visió tràgica del món, però dels quals Brahms subratlla l'aspecte consolador per convertir el lament en malenconia.

LUDWIG VAN BEETHOVENText de **Johann Wolfgang von Goethe****Meer stille**

Tiefe Stille herrscht im Wasser,
Ohne Regung ruht das Meer,
Und bekümmert sieht der Schiffer
Glatte Fläche rings umher.
Keine Luft von keiner Seite!
Todesstille fürchterlich!
In der ungeheuern Weite
Reget keine Wellesich
In der ungeheuern Weite

Glückliche Fahrt

Die Nebel zerreißen,
Der Himmel ist helle
und Aeolus löset
das ängstliche Band.
Es säuseln die Winde,
Es rührt sich der Schiffer.
Geschwinde! Geschwinde!
Es teilt sich die Welle,
Es naht sich die Ferne:
Schon seh' ich das Land!

Mar tranquil

Una profunda calma regna a l'aigua,
immòbil reposa el mar,
i amb temor mira el navegant
la plana superfície que el rodeja.
Ni un alè d'aire per enlloc!
Calma absoluta, espantosa!
En la pregona immensitat
no s'agita cap onada,
en la pregona immensitat.

Pròsper viatge

La boira es dissipa,
el cel és clar
i Èol afluixa
el seu temorós llaç.
Murmuren els vents,
s'afanya el navegant.
De pressa, de pressa!
Trenca l'onada,
s'atansa la llunyania:
Ja veig terra ferma!

JOHANNES BRAHMS

Text de Friedrich Schiller

Nanie¹

Auch das Schöne muß sterben! Das Menschen und Götter bezwinget!
Nicht die eherne Brust rührt es des stygischen Zeus².
Einmal nur erweichte die Liebe den Schattenbeherrscher,
Und an der Schwelle noch, streng, rief er zurück sein Geschenk³.
Nicht stillt Aphrodite dem schönen Knaben⁴ die Wunde,
Die in den zierlichen Leib grausam der Eber geritzt.
Nicht errettet den göttlichen Held die unsterbliche Mutter⁵,
Wenn er, am skäischen Tor fallend, sein Schicksal erfüllt.
Aber sie steigt aus dem Meer mit allen Töchtern des Nereus,
Und die Klage hebt an um den verherrlichten Sohn.
Siehe, da weinen die Götter, es weinen die Göttinnen alle,
Daß das Schöne vergeht, daß das Vollkommene stirbt.
Auch ein Klaglied zu sein im Mund der Geliebten ist herrlich,
Denn das Gemeine geht klanglos zum Orkus⁶ hinab.

Nènia¹

També el que és bell ha de morir! Allò que a homes i déus subjuga
no commou el dur cor del Zeus² estigi.
Una sola vegada l'amor va entendre el Senyor de les Ombres,
i encara llavors al llindar, inexorable, va tornar el seu regal³.
Ni Afrodita pot curar la ferida del jove bell⁴
cruelment inferida pel porc senglar al seu delicat cos.
Ni la mare⁵ immortal pot salvar l'heroi diví
quan, caient a les portes aquees, sucumbeix al seu propi destí.
Però Ella sorgeix del mar, amb totes les filles de Nereu
i eleven un lament pel fill glorificat.
I és així que els déus trenquen en plor i ploren totes les deesses
per la bellesa que pereix, perquè lo perfecte mor.
També és sublim ser una cançó de lament en boca de l'estimada
per l'ésser comú que en silenci descendeix a l'Orkus⁶.

1. Cant de lament.

2. Plutó, el Déu del món inferior banyat pel riu Styx.

3. Quan el cantor Orfeu va perdre a la seva muller Euridice per la mossegada d'una serp va baixar al món inferior i amb el seu cant commovedor va assolir que l'obscur Plutó li tornés. Però com que Orfeu, tot i la prohibició expressa del Senyor de les Ombres, es va girar a mirar Euridice abans que ella arribés al món superior aquest li va tornar a prendre.

4. El bell adolescent Adonis fou ferit mortalment en una cacera per un senglar; de la seva sang va créixer la rosa. Afrodita, la deessa de l'amor, que n'estava molt, va lamentar la seva mort.

5. El jove heroi Aquil·les, fill del rei de Tessàlia Peleu i de la deessa del mar Tetis (una de les cinquanta Nereides, les encisadores filles de Nereus) va morir durant el setge de Troia, a la porta aquea, per una fetxes que li va disparar al taló el fill del rei de Troia Paris.

6. El món inferior.

JOHANNES BRAHMS

Text de **Friedrich Hölderlin**

Schicksalslied

Ihr wandelt droben im Licht
Auf weichem Boden, selige Genien!
Glänzende Götterlüfte
Rühren Euch leicht,
Wie die Finger der Künstlerin
Heilige Saiten.

Schicksallos, wie der schlafende
Säugling, atmen die Himmlischen;
Keusch bewahrt
In bescheidner Knospe
Blühet ewig
Ihnen der Geist,
Und die seligen Augen
Blicken in stiller,
Ewiger Klarheit.

Doch uns ist gegeben
Auf keiner Stätte zu ruhn,
Es schwinden, es fallen
Die leidenden Menschen
Blindlings von einer
Stunde zur andern,
Wie Wasser von Klippe
Zu Klippe geworfen,
Jahrlang ins Ungewisse hinab.

Cançó del destí

Passegeu per flonjos camins
envoltats de llum, feliços genis!
Brillants brises divines
us acaronen lleugerament,
com sagrades cordes,
amb dits d'artista.

Sense destí, reposen plàcidament,
els éssers divins,
com nadons adormits;
Floreixen eternament
amb humilitat, com una flor,
tot preservant la puresa
del seu esperit,
i els seus ulls feliços
amb mirada serena,
contemplen l'eterna claror.

Però a nosaltres no ens ha estat
donat
reposar enlloc;
Els homes pateixen,
desapareixen, cauen,
immersos en la foscor,
un cop i un altre,
com l'aigua de roca
en roca, abocats,
per sempre, a la incertesa.

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a L'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luis Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Eliahu Inbal, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Gidon Kremer, Truls Mørk, Viktoria Mullova, Piotr Anderszewski, Gil Shaham, Rudolf Buchbinder, Joaquín Achúcarro, Claudiu Arrau, Arthur Rubinstein...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Raúl García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Natalie Dentini* / Ariana Oroño / Elitsa Yancheva* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / María José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Cristian Benito* / Francesc Puche* / Oleksandr Sora* / Yuliya Storonska* / Yulia Tsuranova* / Anna Urpina* **VIOLÈS** Domingo Mújica*, solista invitat / Josephine Fitzpatrick, assistent / David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Maria Juan* / Johan Gregory Rondón* / Marta Sedó* / Marc Tarrida* **VIOLONCELS** Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Olga Manescu / Jean-Baptiste Texier / Daniel Claret* / Carmen Enjamio* / Amaia Ruano* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyayev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat / Felipe Contreras* **FLAUTES** Francisco López, solista / Francisco Javier Castiblanque*, solista invitat / Bea Cambriis / Claudia Fernández* / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí **OBOÈS** Disa English, solista / Roberto Turlo*, solista invitat / José Juan Pardo / Dolors Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Josep Fuster, assistent i clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Sławomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista / David Rosell, assistent **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano, assistent **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Ignacio José Valera* / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix / Miguel Martí*, trombó baix **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila **ARPA** Magdalena Barrera **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL** Begonia Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luis

fotografia © Riccardo Musacchio

HARTMUT HAENCHEN

La gran capacitat intel·lectual i la integritat musical de Hartmut Haenchen li han permès fer-se un lloc en primera fila a l'esfera musical. Nascut a Dresden el 1943, va créixer a la República Democràtica Alemanya de la postguerra. Malgrat les restriccions imposades pel règim alemany, va obtenir permís per treballar amb conjunts de l'Alemanya occidental com la Berlin Philharmonic i la Royal Concertgebouw Orchestra. El 1986 es va traslladar als Països Baixos, on el van designar director titular de la Nederlands Philharmonisch Orkest i la Nederlands Kamerorkest i també director musical de De Nationale Opera.

Gràcies a la seva àmplia experiència i profunda comprensió, s'ha guanyat el respecte de la crítica, alhora que el públic s'ha entusiasmat amb el caràcter humà de les seves interpretacions. És especialment reconegut i respectat per la seva lectura de les obres de Richard Strauss, Wagner i Mahler. El 2008 va ser condecorat amb la Creu Federal al Mèrit de la República Federal d'Alemanya en reconeixement de la seva aportació a la música i les arts.

Entre les seves actuacions actuals destaquen la nova producció de *Parsifal* al Festival de Bayreuth, que es publicarà sota el segell de Deutsche Grammophon, *Tristany i Isolda* i *Elektra* (Opéra National de Lyon), *Així fan totes* (Grand Théâtre de Genève); una continuació del seu projecte *Guerra i Pau* i concerts simfònics arreu del món. Així mateix, ha endegat una sèrie sobre Bruckner i té previst dirigir totes les simfonies de l'autor en la seva nova edició crítica. La revista alemanya *Opernwelt* va nomenar-lo Director de l'Any 2017 i la Fundació Richard Wagner de Leipzig li va atorgar el Premi Richard Wagner el 2018. En el futur, té previst actuar a l'Opernhaus Zürich i a la Bayerische Staatsoper.

COR MADRIGAL

MIREIA BARRERA directora

Fundat per Manuel Cabero el 1951, sempre ha mostrat predilecció pel repertori dels segles XX i XXI, amb un interès especial en la divulgació dels autors catalans. Paral·lelament, ha mantingut una important activitat en el camp simfònic, principalment en col·laboració amb l'OBC, sent cor adscrit de L'Auditori i l'Orquestra des de 2012.

Ha estat dirigit per Celibidache, Cambreling, Frühbeck de Burgos, Decker, Foster, Gergiev, González, Haenchen, Hager, King, Kovács, Mas, Mena, Ono, Pablo Pérez, Pinnock, Pons, Ros Marbà, Rostropòvitx o Soustrot. Ha participat en òperes i cantates al Liceu, ha col·laborat amb Perejaume i ha realitzat gires amb la Filharmònica de Praga, National de Lille, Staatskapelle Weimar, Orquestra Mariïnski i Nacional d'Hongria.

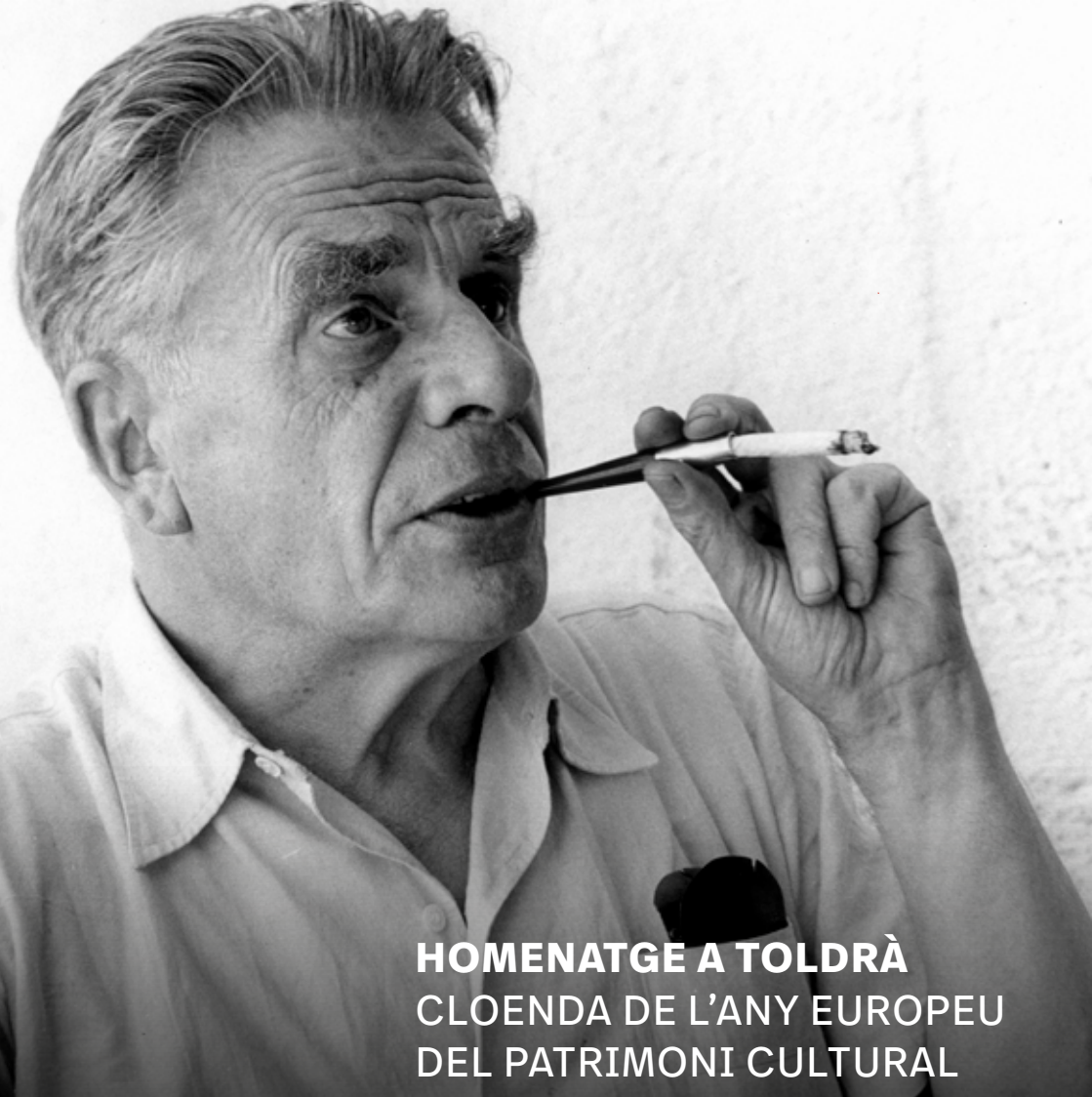
En l'àmbit discogràfic destaca l'enregistrament de la música coral de Joaquim Homs realitzat per a Fundació Autor, el seu darrer treball *Madrigal* i la seva col·laboració recent amb l'OBC i Pablo González en un treball sobre Enric Granados (Naxos). El cor compta amb la col·laboració del Departament de Cultura.

COR DE CAMBRA DE GRANOLLERS

JOSEP VILA JOVER director

El Cor de Cambra de Granollers neix el 1996 en el marc de la Societat Coral Amics de la Unió, entitat dedicada des de 1877 a la promoció i difusió de la música coral. El seu repertori és molt ampli i comprèn obres de diversos gèneres, èpoques i estils: polifonia religiosa i profana, barroc, romanticisme, música contemporània i cançons tradicionals d'arreu del món. El cor ha participat en festivals internacionals i ha col·laborat amb formacions com l'OBC o l'OSV. Des de la seva formació és dirigit per Josep Vila Jover.

Entre els projectes del cor destaquen la producció *Mirrors* sota la direcció de Pete Churchill, els diversos concerts del repertori *Cantem* i *New Lights* o la col·laboració en *La novena* de Beethoven amb l'Orquestra Simfònica del Vallès de les temporades 17/18 i 18/19 i les edicions de *Carmina Burana* al Teatre Auditori de Granollers del febrer del 2016 i, pròximament, el març del 2019.

HOMENATGE A TOLDRÀ **CLOENDA DE L'ANY EUROPEU** **DEL PATRIMONI CULTURAL**

1 de febrer

Salvador Mas, Edmon Colomer, Antoni Ros Marbà,
Josep Pons i Salvador Brotons directors
David Alegret tenor

L'AUDITORI
auditori.cat
obc.cat

L'OBC posa el punt final a l'Any Europeu del Patrimoni Cultural amb un concert d'homenatge a Eduard Toldrà, figura emblemàtica de la música a Catalunya, impulsor i primer director titular de l'Orquestra.

Entrades: 25 €

